

 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ	 УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ПАЛЕ
ИСТОРИЈА РАТОВА, РАТНИХ ЗЛОЧИНА И ГЕНОЦИДА У 20. ВИЈЕКУ	

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ Филозофски факултет		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Филозофски факултет Пале		
Трећи циклус студија				
Студијски програм:	Историја ратова, ратних злочина и геноцида у 20. вијеку			
Назив предмета:	Срби у Првом свјетском рату (1914–1918)			
	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	ECTS
	Обавезни	1	5+0	10
Наставници:	доц. др Славиша Вулић			
Условљеност другим предметима:				
Нема условљености другим предметима.				
Циљеви изучавања предмета:				
Стицање знања о историји српског народа током Првог свјетског рата (1914-1918), на простору Србије, Црне Горе и Аустроугарске монархије.				
Исходи учења (стечена знања):				
1. Стицање знања о историји српског народа током Првог свјетског рата. 2. Стицање знања о постојећој литератури и њеним дометима. 3. Развијање критичког мишљења и аргументованог заступања ставова. 4. Развијање способности да се најважније историјске појаве, догађаји и процеси самостално описују и тумаче на основу резултата савремених научних истраживања.				
Садржај предмета:				
Српски народ пред Први свјетски рат; Сарајевски атентат и посљедице; Војевање српске војске током 1914. и 1915. године; Повлачење српске војске преко Албаније и ратовање до побједе 1918. године; Србија током окупације, репресија и отпори; Црна Гора током Првог свјетског рата; Положај српског становништва у Хабзбуршкој монархији (прогони, укидање националних институција, судски процеси, добровољци); Српска црква у Аустроугарској током Првог свјетског рата; Ратни циљеви Србије и Црне Горе, питање српског и југословенског уједињења.				
Методе наставе и савладавања градива:				
Предавања, самостални рад, консултације.				
Литература:				
Историја српског народа, VI-2, Београд 1994, стр. 7-254; М. Екмечић, <i>Стварање Југославије 1790-1918</i> , књ. 2, Београд 1989, стр. 667-839; М. Екмечић, <i>Дуго кретање између клања и орања. Историја Срба у Новом веку (1492-1992)</i> , Београд 2008, стр. 347-379; А. Митровић, <i>Србија у Првом светском рату</i> , Београд 1984; М. Радојевић, Љ. Димић, <i>Србија у Великом рату 1914-1918</i> , Београд 2014; Ђ. Микић, <i>Сарајевски атентат као јужнословенска буржоаска револуција</i> , Бањалука 2014; Ђоровић Владимир, <i>Црна књига: Патње Срба Босне и Херцеговине за време Светског рата 1914-1918</i> , Нови Сад 2016; Ђ. Мikić, <i>Austrougarska ratna politika u Bosni i Hercegovini 1914-1918</i> , Banjaluka 2011; Б. Милошевић, <i>Српска православна црква и свештенство у Босни и Херцеговини у Првом свјетском рату</i> , Вишеград стварање Југославије, Београд 2012; <i>Велеиздајнички процеси Србима у Аустроугарској</i> , приредио Б. Милошевић, Нови Сад 2021; Д. Микавица, Н. Лемајић, Г. Васин, Н. Нинковић, <i>Срби у Хабзбуршкој</i>				

монархији 1526–1918, књ. 2, Нови Сад 2016, стр. 509-544; Г. Васин, Д. Микавица, Н. Нинковић, *Пречански Срби у Великом рату*, Нови Сад 2018; Н. Ракочевић, *Црна Гора у Првом свјетском рату*, Подгорица 1997; М. Екмечић, *Ратни циљеви Србије 1914*, Београд 1973.

Додатна литература усклађује се са потребама израде докторске дисертације сваког кандидата понаособ.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Предиспитне обавезе: 40

Завршни испит: 60

Укупно бодова: 100

Посебна назнака за предмет:

/

Име и презиме наставника који је припремио податке: доц. др Славиша Вулић

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ПАЛЕ

ИСТОРИЈА РАТОВА, РАТНИХ ЗЛОЧИНА И ГЕНОЦИДА У 20. ВИЈЕКУ

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
Филозофски факултет

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
Филозофски факултет Пале

Трећи циклус студија

Студијски програм:	Историја ратова, ратних злочина и геноцида у 20. вијеку			
Назив предмета:	Ратни злочини над српским народом у Првом свјетском рату (1914–1918)			
	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	ECTS
	Обавезни	Први	5+0	10
Наставници:	Проф. др Боровоје Милошевић			
Условљеност другим предметима:				
Не постоји.				
Циљеви изучавања предмета:				
Изучавање ратних злочина над српским народом у Првом свјетском рату; историјски контекст ратних злочина и улога државних и војних власти у спровођењу ратних злочина; специфичности ратних злочина на балканском простору у односу на остале европске фронтове; тумачење историјских посљедица ратних злочина; сагледавање најновијих резултата српске и иностране историографије о феномену ратних злочина над Србима.				
Исходи учења (стечена знања):				
Проширивање знања стечених на првом и другом циклусу студија из области ратних злочина почињених над српским народом у Првом свјетском рату на јужнословенском простору; оспособљавање кандидата да критички сагледавају и користе историјске изворе о аустроугарским, њемачким и бугарским ратним злочинима, те самостално учествују у будућим истраживањима.				
Садржај предмета:				
Аустроугарска ратна пропаганда; антисрпске демонстрације 1914. године; концентрациони логори за Србе у Првом свјетском рату; феномен велеиздајничких процеса Србима у Босни и Херцеговини; затирање српске духовности и културе; прогони српске интелигенције; аустроугарски окупациони режим у Србији; ратни злочини бугарских окупатора 1914–1918; злочини окупатора у Црној Гори; српска и инострана историографија и архивски извори о ратним злочинима над српским народом.				
Методе наставе и савладавања градива:				
Програм из предмета „Ратни злочини над српским народом у Првом свјетском рату (1914–1918)“ биће оствариван кроз предавања, семинарска вјежбања, консултације и рад у архивима.				
Литература:				
Ђорђе Микић, <i>Austrougarska ratna politika u Bosni i Hercegovini 1914–1918</i> , Banjaluka 2011.				
Боровоје Милошевић, <i>Српска православна црква и свеиштенство у Босни и Херцеговини у Првом свјетском рату</i> , Андрићград-Вишеград 2016.				
Андреј Митровић, <i>Србија у Првом свјетском рату</i> , Београд 2018.				
Милош Казимировић, Ханс Хаутман, <i>Крвави траг Великог рата: злочини Аустроугарске и њених савезника 1914–1918. у светлу аустријских докумената</i> , Нови Сад 2015.				

Ханес Лајдингер, Верена Мориц, Карин Мозер, Волфрам Дорник, *Прљави рат Хабзбурга: истраживање о аустроугарском вођењу рата 1914–1918*, Нови Сад 2016.

Анто Холцер, *Целатов мешак: непознати рат против цивилног становништва 1914–1918. са бројним до данас необјављеним фотографијама*, Нови Сад 2015.

Дејан Микавица, Горан Васин, Ненад Нинковић, *Пречански Срби у Великом рату 1914–1918*, Нови Сад

Божидар Панић, *Арадска тврђава: аустроугарски логор за истребљење Срба 1914–1918*, Арад 2008.

Рудолф Арчибалд Рајс, *Злочини над Србима у Великом рату*, Београд 2014.

Момчило Павловић, *Поменик жртвама бугарског терора на југу Србије 1915–1918*, Београд 2007.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Предиспитне обавезе: 50 бодова

Завршни испит: 50

Укупно бодова: 100

Посебна назнака за предмет:

/

Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Боривоје Милошевић

 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ПАЛЕ
ИСТОРИЈА РАТОВА, РАТНИХ ЗЛОЧИНА И ГЕНОЦИДА У 20. ВИЈЕКУ		

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ Филозофски факултет		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Филозофски факултет Пале		
Трећи циклус студија				
Студијски програм:	Историја ратова, ратних злочина и геноцида у 20. вијеку			
Назив предмета:	Рат у књижевности и књижевност у рату			
	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	ECTS
	Изборни	1	3+0	5
Наставници:	Проф. др Ранко Поповић			
Условљеност другим предметима:				
Нема условљености другим предметима.				
Циљеви изучавања предмета:				
Циљ предмета је да студентима историје трећег циклуса представи књижевну умјетност као облик културе памћења, посебно кад је у питању рат као тема књижевног дјела. Притом се нарочито апострофира умјетничко уопштавање и специфичан књижевни приступ стварносним чињеницама којима располаже историографија као наука на основу документарне грађе. Однос документарности и фикције ту је у првом плану, са нагласком на рат као граничну ситуацију која дубоко разоткрива људску природу и психологију, због чега је наречена тематика тако честа и омиљена у књижевности.				
Исходи учења (стечена знања):				
Студенти добијају сажет преглед статуса ратне теме у свјетској књижевности и знатно шири преглед њеног статуса у српској књижевности. На тај начин стичу потпун увид у то који су то велики историјски догађаји, и у којој мјери, описани у књижевности, а који пак, и због којих разлога, нису добили одјек у књижевној умјетности, поетској, прозној или драмској. Студенти добијају преглед и српске публицистичке литературе о појединим значајним историјским догађајима, која је на граници књижевности и историографије.				
Садржај предмета:				
Главнину предмета у погледу садржаја представља преглед српске ратне литературе која се тематски односи на Балканске ратове, Први свјетски рат, Други свјетски рат и ратове који су пратили распад друге Југославије. Посебну ставку у садржају предмета представљају дјела која се односе на геноцид над српским народом у двадесетом вијеку.				
Методѐ наставѐ и савладавања градива:				
Главнину наставѐ представља системско предавачко излагање појединих тематских цјелина које се односе на српску књижевност с ратним мотивима, при чему ће студенти обавезно имати прилику да у дискусионом облику изнесу сопствена интересовања и запажања.				
Литература:				
Косовски бој у српској књижевности (пр. Војислав Ђурић), Београд – Нови Сад – Приштина, 1990. Задужбине Косова: Споменици и знамења српског народа (ур. др Атанасије Јевтић), Призрен – Београд,				

Ми знамо судбу: Антологија српског пјесништва о националном страдању у двадесетом вијеку (пр. Ранко Поповић), Бања Лука, 2018.

Иво Андрић, *Уметник и његово дело (Наша књижевност и рат)*, Сарајево, 1986.

Новија српска књижевност и критика идеологије (ур. Предраг Палавестра), Београд, 1989.

Јован Деретић, *Поетика српске књижевности*, Београд, 1997.

Ранко Поповић, *Завјетно памћење пјесме*, Источно Сарајево, 2007.

Богољуб Шијаковић, *Историја, одговорност, светост*, Подгорица, 1997.

Облици провјере знања и оцјењивања: Оцјењује се семинарски рад на изабрану тему и завршна усмена провјера знања.

Предиспитне обавезе: 50

Завршни испит: 50

Укупно бодова: 100

Посебна назнака за предмет:

/

Име и презиме наставника који је припремио податке: проф. др Ранко Поповић

 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ	 УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ПАЛЕ
ИСТОРИЈА РАТОВА, РАТНИХ ЗЛОЧИНА И ГЕНОЦИДА У 20. ВИЈЕКУ	

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ		
Филозофски факултет		Филозофски факултет Пале		
Трећи циклус студија				
Студијски програм:	Историја ратова, ратних злочина и геноцида у 20. вијеку			
Назив предмета:	Рат и религија			
	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	ECTS
	Изборни предмет	1	3+0	5
Наставници:	Проф. др Дарко Ђого			
Условљеност другим предметима:				
Без условљености				
Циљеви изучавања предмета:				
Изучавајући предмет „Рат и религија“ студенти треба да остваре увид у различите религијске традиције у њиховом односу према феномену рата, ратног ангажовања и страдања. Студенти треба да остваре дубље познавање начина на који првенствено аврамовске религије (јудаизам, хришћанство и ислам) посматрају проблем узрока рата, разлоге за ратовање, затим, да упознају „теологију рата“, концепте праведног и светог рата, као и промјене које су ови концепти доживјели кроз вријеме као и њихову примјењивост данас.				
Исходи учења (стечена знања):				
Знања која студенти након полагања испита треба да стекну јесу следећа:				
- Мјесто и улога рата у историји и садашњости јудаизма, ислама, хришћанства (у хришћанској традицији успоставља се разликовање између западних и источних традиција); - Студенти се оспособљавају да аналитички приступају феноменима на пресеку религије и рата у прошлости и садашњости, нарочито у огледалу културних континуитета и дисконтинуитета након Просветитељства; - Студенти синтетичу феноменолошка знања из поља историје и политичких наука која им омогућују да разазнају религијске мотивације и њихово мјесто у одређеним случајевима; - Студенти разазнају појам „вјерског рата“, његова ограничења и домете.				
Садржај предмета:				
-Упознавање са појмом религије и појмом рата. Религије као кохезивни и фрагментизујући елементи друштва. Друштвене промјене и религија – њена улога прије и након Просветитељства. - Аврамовске религије и рат. Проблеми „милитантног монотеизма“ и критике религије данас (Ј. Асман, Р. Докинс)? Да ли монотеистичке религије нужно воде у конфликте? - Јудаизам и рат. Историјске контекстуализације. „Јахве и Амалик“. Историјско искуство Израилља и питање оправданости рата. - Хришћанство и рат. Вишедимензионалност проблема. Хришћанство и Империја. „Праведни рат“. - Хришћанска теологија Империје и рат на западу. Западни модел „мисионарског народа“ и рат. Месијанство и рат. Проблем колонијализма. - Византијска и српска средњовјековна концепција рата. - Ислам и рат. Шта је цихад? Друштвена подјела, светоповјесна структура друштва и цихад. Да ли је свети рат обавеза муслимана? - Римокатоличко учење о рату и проблем учешћа римокатоличког клира у геноциду над Србима. - Религије и рат у XX вијеку. Шта значи да је један рат „вјерски“?				

Методе наставе и савладавања градива:
- Консултативна настава; - Предавања наставника, уколико број кандидата пређе цифру од 5.
Литература:
- Дарко Танасковић, <i>Ислам – догма и живот</i>, СКЗ 2007. - John L Esposito, <i>Nesveti rat</i>, Šahinpašić, Sarajevo 2008. - Grozdić, Borislav (2010): „Nomokanon Svetog Save o ubistvu u ratu”, <i>Theoria</i> 4, (53). Београд, 87- - Grozdić, Borislav (2001): <i>Pravoslavlje i rat</i>, NIC Vojska, Beograd. - Милорад Лазић, <i>Крсташки рат независне државе Хрватске</i>, Библос, 2023. - Darko Tomašević, <i>Bog nasilja u Starom Zavjetu</i>, <i>Riječki teološki časopis</i>, god. 25 (2017.), br. 2
Облици провјере знања и оцјењивања:
Предиспитне обавезе: 50
Завршни испит: 50
Укупно бодова: 100
Посебна назнака за предмет:
/
Име и презиме наставника који је припремио податке: проф. др Дарко Р. Ђого

 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ	 УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ПАЛЕ
ИСТОРИЈА РАТОВА, РАТНИХ ЗЛОЧИНА И ГЕНОЦИДА У 20. ВИЈЕКУ	

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ		
Филозофски факултет		Филозофски факултет Пале		
Трећи циклус студија				
Студијски програм:	Историја ратова, ратних злочина и геноцида у 20. вијеку			
Назив предмета:	Психологија међугрупних односа			
	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	ECTS
	Изборни	1	3+0	5
Наставници:	Проф. др Срђан Душанић, Проф. др Владимир Турјачанин			
Условљеност другим предметима: -				
/				
Циљеви изучавања предмета:				
Циљ предмета је упознати студенте са специфичностима човјековог понашања у групном контексту, елементарним унутаргрупним процесима, те карактеристикама међугрупних односа, сукоба и сарадње.				
Исходи учења (стечена знања):				
Након положеног испита студенти ће моћи:				
• образложити и дискутовати позицију појединца у групи и изазове које са собом носи однос појединац-група; • познавати који су основни фактори који одређују улазак појединаца у групе, те које су врсте и функције група; • познавати врсте масовних понашања и психолошке механизме који су уткани у њих (поготово код агресивног понашања масе); • навести и образложити основне елементе групне динамике као што су социјалне улоге, утицај, моћ, норме, доношење одлука у групном контексту итд.; • дефинисати и повезивати основне појмове карактеристичне за групни контекст, попут социјалног идентитета и социјалне категоризације; • дефинисати социјалне конфликте, те врсте, структуру, динамику и начине рјешавања социјалних конфликта; • описати одреднице великих међугрупних сукоба; • познавати modele развоја међугрупне сарадње.				
Садржај предмета:				
• Индивидуа у друштвеним групама; • Појам, настанак и врсте друштвених група; • Основни елементи структурисаних група: социјалне улоге, моћ, утицај, норме, одлучивање у групном контексту; • Психолошке карактеристике понашања масе; • Социјална категоризација и социјални идентитет; • Социјални конфликти (појам, врсте, динамика, понашања у конфликтима); • Карактеристике међугрупних конфликта; • Психолошки феномени у ратном контексту; • Смањење међугрупног непријатељства и развој сарадње.				

Методе наставе и савладавања градива:
Студенти ће у оквиру овог предмета имати предавања која ће поред сагледавања теоријских приступа обухватати и вјежбе. Предавања су интерактивног типа и током реализације истих се користе различите методе: теоријске презентације, рад у малим групама, студије случаја, експерименти, анализе филмских садржаја, те друге интерактивне технике.
Литература:
Brown, R. (2006). <i>Grupni procesi</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. Brown, R., & Gaertner, S. (Eds.). (2008). <i>Blackwell handbook of social psychology: Intergroup processes</i>. John Wiley & Sons. Милосављевић, Б. (2005). <i>Социјална психологија људских група</i>. Бањалука: Филозофски факултет, Универзитет у Бањој Луци. Nadler, A., Malloy, T., & Fisher, J. D. (Eds.). (2008). <i>Social psychology of intergroup reconciliation: From violent conflict to peaceful co-existence</i>. NY: Oxford University Press. Hogg, M. A., Tindale, S. (Eds.). (2008). <i>Blackwell handbook of social psychology: Group processes</i>. JohnWiley&Sons. Петровић, Н. (2005). <i>Психолошке основе помирења између Срба, Хрвата, и Бошњака</i>. Институт за психологију, Филозофски факултет Универзитета у Београду. Попадић, Д. (2021). <i>Елементи социјалне психологије</i>. Београд: Институт за психологију, Филозофски факултет Универзитета у Београду. Турјачанин, В.(2015). <i>Социјална психологија етничког идентитета</i>. Бањалука: Филозофски факултет, Универзитет у Бањој Луци. Cottam, M. L., Dietz-Uhler, B., Mastors, E.M., &Preston, T. (2010). <i>Uvod u političku psihologiju</i>. Zagreb: Mate.
Облици провјере знања и оцјењивања:
Предиспитне обавезе: 50
Завршни испит: 50
Укупно бодова: 100
Посебна назнака за предмет:
/
Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Срђан Душанић

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ПАЛЕ

ИСТОРИЈА РАТОВА, РАТНИХ ЗЛОЧИНА И ГЕНОЦИДА У 20. ВИЈЕКУ

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ Филозофски факултет		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Филозофски факултет Пале		
Трећи циклус студија				
Студијски програм:	Историја ратова, ратних злочина и геноцида у 20. вијеку			
Назив предмета:	Срби у Другом свјетском рату (1941–1945)			
	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	ECTS
	Обавезан	2	5	10
Наставници:	Доц. др Никола Ожеговић			
Условљеност другим предметима:				
Положени испити из обавезних предмета из првог семестра: Срби у Првом свјетском рату (1914–1918) и Ратни злочини над српским народом у Првом свјетском рату (1914–1918), као и из Изборног предмета 1.				
Циљеви изучавања предмета:				
Виши ниво знања из историје српског народа у Другом свјетском рату и припрема за самосталан научноистраживачки рад.				
Исходи учења (стечена знања):				
Проширивање стечених знања са првог циклуса студија историје и другог циклуса студија историје како би студенти били оспособљени да критички промишљају о положају у коме се нашао српски народ након слома и окупације Краљевине Југославије и како би нова сазнања могли користити у пракси, односно у писању научноистраживачких радова. Потпунији и квалитетнији осврт на необјављене и објављене изворе, као и на најновија достигнућа домаће и иностране историографије.				
Садржај предмета:				
Априлски рат и окупација Краљевине Југославије; Положај Срба у новим државама и под окупационим режимима; Геноцид над Србима у НДХ; Српски устанак и организовање покрета отпора; Српско-српске идеолошко-политичке подјеле и сукоби, грађански рат; Српски политички и војни лидери; Српска политичка елита у емиграцији током Другог свјетског рата; Ослобођење земље, успостављање нове власти и обрачун са идеолошким неистомисљеницима.				
Методе наставе и савладавања градива:				
Програм из предмета Срби у Другом свјетском рату (1941–1945) биће оствариван кроз предавања, семинарска вјежбања и консултације.				
Литература:				
- Branko Petranović, <i>Srbija u Drugom svetskom ratu 1939–1945</i>, Beograd 1992. - Љубодраг Димић, <i>Историја српске државности. Књ. III, Србија у Југославији</i>, Нови Сад 2001, 214–337.				

- Милан Кољанин, *Идеологија и политика уништења Срба у НДХ*, Војноисторијски гласник, год. LXI, бр. 1, Београд 2011, 66–91.
- Milan Koljanin, *Preveravanje Srba u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj*, Pokatoličavanje Srba u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj: zbornik radova, Zagreb 2019, 13–100.
- Јован Мирковић, *Злочини над Србима у Независној Држави Хрватској: фотомонографија*, Београд 2014.
- Milorad Екмечић, *Koreni revolucije 1941*, br. 1–2, Beograd 2001, 9–33. или у књизи М. Екмечића, *Дијалог прошлости и садашњости*, Београд 2002, 375–408.
- Вељко Ђ. Ђурић, *Голгота Српске православне цркве 1941–1945*, Београд 1997.
- Коста Николић, *Историја Равногорског покрета 1941–1945*, I–III, Београд, 1999; I–II, Београд 2014².
- Алексеј Тимофејев, *Руси и Други светски рат у Југославији: утицај СССР-а и руских емиграната на догађаје у Југославији 1941–1945*, Београд 2011.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Предиспитне обавезе: -

Завршни испит: 100 бодова

Укупно бодова: 100 бодова

Посебна назнака за предмет:

/

Име и презиме наставника који је припремио податке: Доц. др Никола Ожеговић

 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ	 УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ПАЛЕ
ИСТОРИЈА РАТОВА, РАТНИХ ЗЛОЧИНА И ГЕНОЦИДА У 20. ВИЈЕКУ	

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ Филозофски факултет		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Филозофски факултет Пале		
Трећи циклус студија				
Студијски програм:	Историја ратова, ратних злочина и геноцида у 20. вијеку			
Назив предмета:	Геноцид Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима (1941–1945)			
	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	ECTS
	Обавезан	2	5+0	10
Наставници:	Проф. др Драга Мاستиловић			
Условљеност другим предметима:				
Нема				
Циљеви изучавања предмета:				
Упознавање студената са изворима и литературом, као и стицање свеобухватнијег знања о геноциду који је Независна Држава Хрватска спровела над Србима, Јеврејима и Ромима у току Другог свјетског рата.				
Исходи учења (стечена знања):				
Студенти ће бити оспособљени за дубље разумијевање настанка и суштине геноцидне политике НДХ и њеним посљедицама, кроз критичко промишљање историјских процеса који су довели до геноцида над Србима, Јеврејима и Ромима на простору НДХ. Студенти ће проширити своја досадашња знања о геноциду, начинима његовог спровођења, масовним стратиштима, демографским посљедицама, као и осталим аспектима геноцида и холокауста у НДХ. Студенти ће стећи методолошка знања и вјештине за научно-истраживачко бављење геноцидом и холокаустом на простору НДХ.				
Садржај предмета:				
Извори и литература о геноциду и холокаусту у НДХ; Коријени геноцида; Анте Павелић и усташе; Формирање НДХ; Законодавство геноцида; Протјеривање Срба са простора НДХ; Покатоличавање Срба на простору НДХ; Концентрациони логори; Масовна убиства Срба на простору НДХ 1941 – 1945. године; Холокауст на простору НДХ; Геноцид над Ромима на простору НДХ.				
Методе наставе и савладавања градива:				
Предавања, семинарски радови, рад са изворима.				
Литература:				
- <i>Zločini na jugoslovenskim prostorima u Prvom i Drugom svetskom ratu</i>, Zbornik dokumenata, том I, <i>Zločini Nezavisne Države Hrvatske 1941-1945</i>, Beograd 1993. - Antun Miletić, <i>Koncentracioni logor Jasenovac 1941-1945</i>, Dokumenta, knj. I-III, Beograd 1986. - Vladimir Dedijer, Antun Miletić, <i>Proterivanje Srba sa ognjišta 1941-1945</i>, Svedočanstva, Beograd 1989. - Vladimir Dedijer, <i>Vatikan i Jasenovac</i>, Dokumenti, Beograd 1987. - Саво Скоко, Милан Граховац, <i>Злочини Независне Државе Хрватске и немачког окупатора у Херцеговини</i>, Зборник докумената, том I-II, Београд – Гацко 2011 -2012. - Viktor Novak, <i>Magnum Crimen, Pola vijeka klerikalizma u Hrvatskoj</i>, Zagreb 1948, reprint izdanje, Beograd 1986. - Владимир Дедијер, Антун Милетић, <i>Против заборавља и табуа</i>, Сарајево - Београд 1991.				

- *Усташка зверства*, Зборник докумената (1941-1942), приредио Милан Кољанин, Нови Сад 2020.
- Jelić Butić Fikreta, *Ustaše i NDH*, Zagreb 1977.
- Krizman Bogdan, *Pavelić i ustaše*, Zagreb 1986.
- Скоко Саво, *Крваво коло херцеговачко*, књ. 1 - 2, Београд 2000.
- Драга Мاستиловић, *Затирање Срба у Босни и Херцеговини у 20. вијеку*, Бања Лука 2020.
- Vasa Kazimirović, *NDH u svjetlu nemačkih dokumenata i Dnevnika Gleza fon Horstenaua*, Beograd 1987.
- Јован Мирковић, *Злочини над Србима у Независној држави Хрватској*, фотомонографија, Београд 2014.
- Василије Крестић, *Геноцидом до Велике Хрватске*, Београд 1997.
- Милорад Екмечић, „Корени Револуције 1941“, *Југословенски историјски часопис*, бр. 1-2, Београд 2001.
- Гидеон Грајф, *Јасеновац – Аушвиц Балкана*, Београд 2021.
- Марко Аурелије Ривели, *Степинац надбискуп геноцида*, Нишић 1999.
- Љубодраг Димић, Никола Жутић, *Алојзије Степинац: Држава, црква, надбискуп (1934-1941)*, Београд 2017.
- Samjuel Pinto, *Zločini okupatora i njihovih pomagača izvršeni nad Jevrejima Bosne i Hercegovine*, Sarajevo 1952.
- Dragan Cvetković, „Holokaust u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj – numeričko određenje“, *Istorija 20. veka*, 1/2011.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Предиспитне обавезе: 50 бодова

Завршни испит: 50 бодова

Укупно бодова: 100 бодова

Посебна назнака за предмет:

/

Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Драга Мастиловић

**УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ**

**УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ПАЛЕ**

ИСТОРИЈА РАТОВА, РАТНИХ ЗЛОЧИНА И ГЕНОЦИДА У 20. ВИЈЕКУ

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ		
Филозофски факултет		Филозофски факултет Пале		
Трећи циклус студија				
Студијски програм:	Историја ратова, ратних злочина и геноцида у 20. вијеку			
Назив предмета:	Употреба и злоупотреба историје 20. вијека			
	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	ECTS
	Изборни	2	3	5
Наставници:	Проф. др Драгиша Васић			
Условљеност другим предметима:				
Нема условљености.				
Циљеви изучавања предмета:				
Докторанди треба да усвоје знања о главним научним и ваннаучним усмјерењима везаним за употребу и злоупотребу савремене историје у науци и у јавном дијалогу. Циљ је да упознају и развију критички однос према поријеклу, сврси и карактеристикама тих усмјерења, као и према њиховим теоријским моделима и концептима.				
Исходи учења (стечена знања):				
Докторанди ће моћи: - процијенити значај историје у обликовању индивидуалних и колективних идентитета; - образложити смисао његовања сјећања на важне догађаје, дјела и личности из историје савременог доба; - показати одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа; - анализирати улогу историјске науке у обликовању културе памћења и политика историје; - примијенити у свом научном раду норме академске честитости и професионалне одговорности уз уважавање вјерских, националних, родних, социјалних и политичких различитости; - објаснити изворишта историјског ревизионизма; - аргументовано иступати против злоупотреба историје у историографији и у јавном дискурсу.				
Садржај предмета:				
Наука и псеудонаука – историја и псеудоисторија; Историја и идентитети; Култура памћења; Употреба и злоупотреба историје у вези са идеологијама фашизма, комунизма, национализма, неолиберализма, колонијализма, „аутошовинизма“; Политика историје; „Измишљање традиције“; Историјски ревизионизам.				
Методе наставе и савладавања градива:				
Предавања, семинарска вјежбања и консултације				
Литература:				
Damien Thompson, <i>Kontraznanje. Kako smo podlegli teorijama zavjere, nadriliječništvu, pseudoznanosti i kvazipovijesti</i> , Zagreb, 2009. - Драгиша Д. Васић, „Како разоткрити псеудоисторију?“, <i>Наука без граница, 1, Изван оквира</i> , Међународни тематски зборник, Филозофски факултет Универзитета у Приштини, Косовска Митровица, 2018, стр. 325–339. - Морис Албваш, „Колективно и историјско памћење“, <i>Реч</i> , бр. 56, Београд, 1999, стр. 63–82. - Pierre Nora, „Између памћења и историје. Problematika mjestâ“, у <i>Kultura pamćenja i historija</i> , прir. Maja Brkljačić i Sandra Prlenda, Zagreb, 2006, стр. 21–43. - Jan Assman, „Kultura sjećanja“, у <i>Kultura pamćenja i historija</i> , прir. Maja Brkljačić i Sandra Prlenda, Zagreb, 2006, стр. 45–78. - Mirjana Kasapović, „Povijest, povijesni revizionizam i politika povijesti“, <i>Časopis za suvremenu povijest</i> , br. 3, Zagreb, 2019, стр. 939–960.				

- Erik Hobsbom, Terens Rejndžer (ur.), <i>Izmišljanje tradicije</i>, Beograd, 2002. - Milorad Ekmecic, „Shorter History (Noel Malcolm, Bosnia. A Short History. Macmillan, London 1994, pp 332)“, <i>Dialogue</i>, Vol.4, No. 15, Paris, 1995, 52–58. - Тодор Куљућ, <i>Превладавање прошлости</i>, Београд, 2002. - Marija Todorova, <i>Imaginarni Balkan</i>, Beograd, 1999. - Domenico Losurdo, <i>Historijski revizionizam: Problemi i mitovi</i>, Zagreb, 2017.
Облици провјере знања и оцјењивања:
Предиспитне обавезе: 50 бодова
Завршни испит: 50
Укупно бодова: 100
Посебна назнака за предмет:
/
Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Драгиша Васић

 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ПАЛЕ
ИСТОРИЈА РАТОВА, РАТНИХ ЗЛОЧИНА И ГЕНОЦИДА У 20. ВИЈЕКУ		

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ Филозофски факултет		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Филозофски факултет Пале		
Трећи циклус студија				
Студијски програм:	Историја ратова, ратних злочина и геноцида у 20. вијеку			
Назив предмета:	Ратни злочини окупатора Југославије над српским народом у Другом свјетском рату			
	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	ECTS
	Изборни	2	3	5

Наставници:	Проф. др Драгиша Васић
Условљеност другим предметима:	
Нема условљености.	
Циљеви изучавања предмета:	
Докторанди треба да стекну више нивое знања из историје злочина над Србима током Другог свјетског рата, са изузетком злочина геноцида почињеног у НДХ, и да стекну вјештине неопходне за самосталан научноистраживачки рад.	
Исходи учења (стечена знања):	
Докторанди ће моћи: - дефинисати најважније појмове и моделе који се користе у наративу историје ратова и ратних злочина; - анализирати важна збивања, појаве, процесе и идеје из историје ратних злочина окупатора Југославије над српским народом у Другом свјетском рату; - критички процијењивати аутентичност и вјеродостојност историјских извора из историје ратних злочина окупатора Југославије; - преиспитивати, користећи се историјским знањима и вјештинама, јавни дискурс о ратним злочинима; - образложити смисао његовања сјећања на жртве ратних злочина окупатора Југославије.	
Садржај предмета:	
Извори и историографија; Окупаторска подјела Југославије 1941; Политички циљеви окупатора у појединим подручјима; Њемачки злочини над српским народом; Бугарски злочини над српским народом; Италијански злочини над српским народом; Мађарски злочини над српским народом; Албански злочини над српским народом.	
Методе наставе и савладавања градива:	
Предавања, семинарска вјежбања и консултације.	
Литература:	
В ѣ Венцеслав Глишић, <i>Терор и злочини нацистичке Немачке у Србији 1941–1944</i> , Београд, 1970. М Б к Радослав Гађиновић, „Злочини почињени над Србима на мађарском окупационом подручју током Другог свјетског рата“, <i>Култура полиса</i> , XV, Нови Сад, 2018, 163–170. ѡ Ненад Антонијевић, <i>Косово и Метохија 1941–1945: ратни злочини</i> , Београд, 2017. В	
Облици провјере знања и оцјењивања:	
Предиспитне обавезе:	50 бодова
Завршни испит:	50
Укупно бодова:	100
Посебна назнака за предмет:	
/	
Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Драгиша Васић	

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ПАЛЕ

ИСТОРИЈА РАТОВА, РАТНИХ ЗЛОЧИНА И ГЕНОЦИДА У 20. ВИЈЕКУ

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ Филозофски факултет		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Филозофски факултет Пале		
Трећи циклус студија				
Студијски програм:	Историја ратова, ратних злочина и геноцида у 20. вијеку			
Назив предмета:	Ратни злочини покрета отпора на тлу Југославије у Другом свјетском рату			
	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	ECTS
	Изборни	2	3	5
Наставници:	Проф. др Жељко Савановић			
Условљеност другим предметима:				
Предмет није условљен другим предметима.				
Циљеви изучавања предмета:				
Докторанди треба да стекну виши ниво знања из историје ратних злочина покрета отпора на тлу Југославије у Другом свјетском рату и да стекну вјештине неопходне за самосталан научноистраживачки рад.				

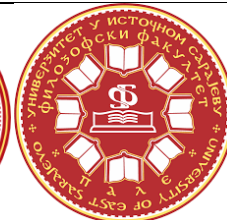
Исходи учења (стечена знања):
Проширивање знања стеченог на првом и другом циклусу студија из области ратних злочина покрета отпора на тлу Југославије у Другом свјетском рату. Докторанди ће бити оспособљени да критички процјењују аутентичност и вјеродостојност историјских извора, и да користе историјске изворе и литературу у будућим самосталним истраживањима.
Садржај предмета:
Извори и историографија; Априлски рат, подјела и окупација Југославије; Почеци народног оружаног отпора; Почеци четничког покрета у рату, његови коријени и идеологија; Почеци партизанског покрета у рату, његови коријени и идеологија; Сукоб између четника и партизана; Злочини четника; Злочини партизана; Суђења за ратне злочине.
Методе наставе и савладавања градива:
Предавања, семинарска вјежбања, рад на историјским изворима и консултације.
Литература:
Fikreta Jelić Butić, <i>Četnici u Hrvatskoj</i>, Zagreb 1986. Milan Radanović, <i>Kazna i zločin</i>, Beograd 2015. Vladimir Dedijer, Antun Miletić, <i>Genocid nad Muslimanima, 1941–1945, Zbornik dokumenata i svjedočanstava</i>, Sarajevo 1990. Srđan Cvetković, <i>Između srpa i čekića: represija u Srbiji 1844–1953</i>, Beograd 2006. Zdravko Dizdar i dr., <i>Partizanska i komunistička represija i zločini u Hrvatskoj, 1944–1946</i>, Slavonski Brod 2005. Томислав Милетић, <i>У име Бога, у име краља, у име каме</i>, Крушевац 2012. Драгослав Драган Деспотовић, <i>Кочевски рог: ратни злочин или праведна одмазда</i>, Београд 1992. Бранко Петрановић, <i>О левим скретањима у КПЈ</i>, Зборник за историју Матице српске, Свеска 4. Нови Сад 1971. Миодраг Зечевић, <i>Документа са суђења Равногорском покрету</i>, I-II, Београд 2001. Остоја Војиновић, <i>Леви радикализам КПЈ (лева скретања) у Црној Гори и Херцеговини крајем 1941. и почетком 1942. године</i>, 1941. у историји и историографији, Зборник радова, Гацко 2021.
Облици провјере знања и оцјењивања:
Предиспитне обавезе: 50
Завршни испит: 50
Укупно бодова: 100
Посебна назнака за предмет:
Нема посебне назнаке.
Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Жељко Савановић

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ПАЛЕ

ИСТОРИЈА РАТОВА, РАТНИХ ЗЛОЧИНА И ГЕНОЦИДА У 20. ВИЈЕКУ

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ		
Филозофски факултет		Филозофски факултет Пале		
Трећи циклус студија				
Студијски програм:	Историја ратова, ратних злочина и геноцида у 20. вијеку			
Назив предмета:	Ратови на југословенском простору (1991–1999)			
	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	ECTS
	Обавезни	3	5	10
Наставници:	Проф. др Горан Латиновић			
Условљеност другим предметима:				
Положени испити из сва четири обавезна предмета и оба изборна предмета са прве године студија.				
Циљеви изучавања предмета:				
Виши ниво знања из историје Југословенског рата (1991–1995) и Рата за одбрану Косова и Метохије (1998–1999) и припрема за самостални научноистраживачки рад.				
Исходи учења (стечена знања):				
Проширивање стечених знања са првог циклуса студија историје и другог циклуса студија историје како би студенти били оспособљени да критички промишљају о узроцима, главним токовима и посљедицама Југословенског рата (1991–1995) и Рата за одбрану Косова и Метохије (1998–1999). Потпунији и квалитетнији осврт на историјске изворе, посебно мемоаристику, као и на најновија достигнућа домаће и иностране историографије.				
Садржај предмета:				

Југословенски рат (1991–1995): узроци, главни токови и посљедице; Словеначки и хрватски сепаратизам; Република Српска Крајина и њена војска; Исламски фундаментализам у бившој Босни и Херцеговини; Стварање Републике Српске; Војска Републике Српске; Оружане снаге хрватске и муслиманске стране у ратном сукобу; Интернационализација рата и војно укључивање Сјeverноатлантског савеза; Мировни преговори; Рат за одбрану Косова и Метохије (1998–1999): узроци, главни токови и посљедице; Албански тероризам у јужној српској покрајини; Преглед борбених дејстава Војске Југославије; НАТО бомбардовање Савезне Републике Југославије; Мировни преговори; Биографије политичких и војних лидера зарађених страна у ратовима у посљедњој деценији 20. вијека.
Методe наставe и савладавања градива:
Градиво ће бити савлађивано кроз предавања, консултације и индивидуални рад.
Литература:
Jelena Guskova, <i>Istorija jugoslovenske krize 1990–2000</i>, I–II, Beograd 2003. - Горан Латинoвић, <i>Историјски коријени државности Републике Српске</i>, Устав и изазови уставног развоја у сложеним државама: зборник радова са научног скупа, Бањалука 2018, 169–187. - Милорад Екмечић, <i>Историјске и стратешке основе Републике Српске</i>, Република Српска – петнаест година постојања и развоја, Бања Лука 2007, 37–61. - Милорад Екмечић, <i>Религиозни тип национализма у Босни и Херцеговини као извор грађанског рата 1992</i>, Срби на историјском раскршћу, Београд 1999, 395–429. - Милорад Екмечић, <i>Спољни узроци грађанског рата у Босни и Херцеговини 1992</i>, Почетак рата у Босни и Херцеговини – узроци и посљедице, Београд 2001, 17–66. или у књизи М. Екмечића, <i>Дијалог прошлости и садашњости</i>, Београд 2002, 419–464. - Милорад Екмечић, <i>Додатни осврт на улогу религије и спољног притиска као фактора избијања грађанског рата 1992</i>, Дијалог прошлости и садашњости, Београд 2002, 465–480. - Милорад Екмечић, <i>Суђење пораженим за изгубљени рат као средство укидања суверених нација</i>, НАТО и Хаг, Београд 1999. или у књизи М. Екмечића, <i>Дијалог прошлости и садашњости</i>, Београд 2002, 409–417. - Данко Боројевић и Драги Ивић, <i>Војска Републике Српске 12. мај 1992 – 31. децембар 2005</i>, Београд 2014. - Горан Латинoвић, <i>Губитак територија 1995. у извјештајима и анализама Војске Републике Српске</i>, Тридесет година Републике Српске (1992–2022): искуства прошлости и изазови будућности. Зборник радова са научног скупа, Бањалука 2023, 71–92.
Облици провјере знања и оцјењивања:
Предиспитне обавезе: /
Завршни испит: 100 бодова
Укупно бодова: 100 бодова
Посебна назнака за предмет:
/
Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Горан Латинoвић

 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ПАЛЕ
ИСТОРИЈА РАТОВА, РАТНИХ ЗЛОЧИНА И ГЕНОЦИДА У 20. ВИЈЕКУ		

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ Филозофски факултет		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Филозофски факултет Пале		
Трећи циклус студија				
Студијски програм:	Историја ратова, ратних злочина и геноцида у 20. вијеку			
Назив предмета:	Злочини над српским народом у ратовима на југословенском простору (1991–1999)			
	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	ECTS
	обавезан	III	5+0	10
Наставници:	Доц. др Драженко Ђуровић			
Условљеност другим предметима:				
Положени испити са прве године студија.				
Циљеви изучавања предмета:				
Стицање вишег нивоа знања о злочинима над српским народом у ратовима на југословенском простору током 90-тих година 20. вијека				
Исходи учења (стечена знања):				
Проширивање знања о изворима и постојећој литератури, њеним дометима, савременим правцима и проблемима. Проширивање знања о злочинима над српским народом у ратовима 1991-1999. Оспособљавање докторанда да прати савремена достигнућа у струци и науци, уочава научне проблеме, примјењује одговарајуће научноистраживачке методе, критички разматра и анализира, објављује и аргументовано саопштава резултате својих истраживања о злочинима над српским народом у ратовима 1991-1999.				
Садржај предмета:				
Проблеми политичких и међунационалних односа на југословенском простору 1918-1991; Злочини над српским народом током рата у бившој СР Хрватској (1991-1995); Злочини над српским народом током рата у бившој СР Босни и Херцеговини (1992-1995); Злочини над српским народом током НАТО бомбардовања Републике Српске 1995; Злочини над српским народом током рата за одбрану Косова и Метохије (1998–1999); НАТО бомбардовање СРЈ 1999. и злочини над српским народом.				

Методe наставe и савладавања градива:
Предавања, самостални рад, консултације.
Литература:
<i>Атлас злочина над Србима током Одбрамбено-отаџбинског рата, том 1, 1992</i>, Републички центар за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица, Бањалука, 2023. <i>Дјеца жртве рата 1991-1995</i>, Републички центар за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица, Бањалука, 2022. <i>Наша исповијест: жене жртве рата из Републике Српске 1992-1995</i>, приредили: Александар Врањеш, Бојана Миодраговић, Службени гласник, Београд, 2016. Милорад Којић и др., <i>Намјерном силом на Републику Српску</i>, Републички центар за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица, Бањалука, 2023. <i>Ратни злочини над Србима у Хрватској 1991-1995: Ратни злочини над Србима на Косову и Метохији</i> несталих, убијених и погинулих лица са простора бивше Југославије, Београд, 2019. <i>R</i> <i>Жртве "демократије" - НАТО злочини у СРЈ</i>, приредили: Саша Мирић, Зоран Шућур, Полет прес, Нови Сад, 2000. Митра Рељић, <i>С душом на готовс: сведочење: Косово и Метохија 1999-2004</i>, Градска библиотека „Вук Караџић“, Косовска Митровица, 2005.
Облици провјере знања и оцјењивања:
Предиспитне обавезе: 40 бодова
Завршни испит: 60 бодова
Укупно бодова: 100
Посебна назнака за предмет:
/
Име и презиме наставника који је припремио податке: Доц. др Драженко Ђуровић

 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ПАЛЕ
ИСТОРИЈА РАТОВА, РАТНИХ ЗЛОЧИНА И ГЕНОЦИДА У 20. ВИЈЕКУ		

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ Филозофски факултет		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Филозофски факултет Пале		
Трећи циклус студија				
Студијски програм:	Историја ратова, ратних злочина и геноцида у 20. вијеку			
Назив предмета:	Ратни злочини и геноцид у свјетлу међународног права			
	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	ECTS
	Изборни предмет 3	3	3+0	5
Наставници:	Проф. др Милијана Буха			
Условљеност другим предметима:				
Положени испити из обавезних предмета са прве и друге године студија, као и изборни предмет са претходне године студија.				
Циљеви изучавања предмета:				
Стицање знања о (пара)судовима пред којима су се водили поступци за ратне злочине и геноцид, учење о процесним вјештинама и начелима у поступку пред Сталним међународним кривичним судом.				
Исходи учења (стечена знања):				
Спознаја вјештина заступања пред међународним судовима, стицање знања о бићу међународног кривичног дјела, ратних злочина и геноцида. Разумијевање проширених облика одговорности у међународном кривичном праву, командна одговорност и удружени злочиначки подухват. Кривична одговорност у међународном кривичном праву и принцип индивидуалне и субјективне одговорности за извршена међународна кривична дјела.				
Садржај предмета:				
Геноцид као посебно међународно кривично дјело није предвиђао Споразум савезничких влада о гоњењу и кажњавању главних ратних злочинаца, закључен је у Лондону 1945. године. У Резолуцији УН (Рез. 96, I), коју је Генерална супштина усвојила 11. децембра 1946, геноцид је дефинисан као негирање права на опстанак колективитета. Ова резолуција је познавала екстензивни појам геноцида који је значио да објекат овог дјела могу бити и политичке или неке друге групације људи. На основу ове резолуције Генерална скупштина УН је донијела Конвенцију о спречавању и кажњавању злочина геноцида од 9. децембра 1948. године у којој је геноцид дефинисан као посебно кривично дјело. У Конвенцији је геноцид ограничен само на групе које су трајнијег карактера и које су повезане националном, вјерском, расном или етничком припадношћу. Теорија кривичног права геноцид (<i>dolus specialis</i>) дефинише као злочин с циљем потпуног или дјелимичног уништења неке националне, етничке, расне или вјерске групе. Ратни злочин је повреда закона и обичаја рата, дефинисаних Хашким конвенцијама из 1899. и 1907. Инкриминације ратних злочина имају међународноправни основ у Женевским конвенцијама (о побољшавању положаја ратника, болесника, бродоломника оружаних снага на мору, о поступању са ратним заробљеницима, о заштити грађанских лица за вријеме рата). Одговорност за ратни злочин и геноцид се у пракси најчешће утврђује у складу са принципима проширене међународне кривичне одговорности, командне одговорности.				

Командна одговорност је супротна принципима индивидуалне, субјективне одговорности, као и принципу неретроактивности. У својој основи командна одговорност полази од тога да за кривична дјела потчињених одговарају њихови претпостављени због овлашћења која имају и обавезе да надзиру и контролишу дјеловање потчињених. Разлика између директне и индиректне командне одговорности, пропуштања дужног чињења, злочин није лично учињено нити је „одговорно“ лице саучесник извршеног кривичног дјела. Удружени злочиначки подухват је облик проширене кривичне одговорности „одговорног“ лица или облик саучесништва у међународном кривичном праву.
Методe наставе и савладавања градива:
Градиво ће бити савлађивано кроз предавања, консултације и индивидуални рад.
Литература:
Бабић, Милош, <i>Међународно кривично право</i> , Правни факултет у Бањој Луци, Бања Лука 2001. Буха, Милијана, <i>Ne bis in idem у казним поступцима</i> , Правни факултет Универзитета у Бањој Луци, 2021. Стојановић, Зоран, <i>Међународно кривично право</i> , Правна књига, Београд, 2008. Ристивојевић, Бранислав, <i>Одговорност за радње потчињеног у међународном кривичном праву: командна одговорност</i> , Нови Сад, 2003. Шкулић, Милан, Бајовић, Вања, <i>Историја међународног кривичног правосуђа и основне одлике поступка пред Сталним међународним кривичним судом</i> , Досије студио, Београд, 2017. Шкулић, Милан, <i>Међународно кривично право</i> , Службени гласник, Београд, 2022.
Облици провјере знања и оцјењивања:
Предиспитне обавезе: 0 бодова
Завршни испит: 100 бодова
Укупно бодова: 100 бодова
Посебна назнака за предмет:
/
Име и презиме наставника који је припремио податке: проф. др Милијана Буха

 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ	 УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ПАЛЕ
ИСТОРИЈА РАТОВА, РАТНИХ ЗЛОЧИНА И ГЕНОЦИДА У 20. ВИЈЕКУ	

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ		
Филозофски факултет		Филозофски факултет Пале		
Трећи циклус студија				
Студијски програм:	Историја ратова, ратних злочина и геноцида у 20. вијеку			
Назив предмета:	Холокауст и остали геноциди у 20. вијеку			
	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	ECTS
	Изборни	3	3+0	5
Наставници:	Проф.др Славојка Бештић-Бронза			
Условљеност другим предметима:				
Нема условљености				
Циљеви изучавања предмета:				
Мултиперспективни приступ и компаративна анализа свих аспеката Холокауста и других геноцида у 20. вијеку (њемачки геноцид над Хереро и Нама народима; турски геноцид над Јерменима и Асирцима; геноцид над Ромима у Другом свјетском рату; геноцид над Тутсијима у Руанди,...); Анализа досадашњих истраживања и перцепције сингуларности Холокауста. Проучавање еволуције трендова порицања Холокауста (Дејвид Ирвинг...)				
Исходи учења (стечена знања):				
Проширивање знања која су студенти стекли на основним студијама о Холокаусту и геноцидима у 20. вијеку. Студенти ће бити оспособљени да критички, објективно, самостално и из различитих перспектива анализирају историјске изворе и литературу која говори о узроцима, начинима провођења и посљедицама Холокауста и осталих геноцида у 20. вијеку.				
Садржај предмета:				
Историјски коријени антисемитизма и његове манифестације у европским и свјетским оквирима (нпр. афера Драјфус у Француској). Антисемитизам у Њемачкој прије и након доласка нациста на власт. Нацистички антисемитски закони и њихово провођење („Кристална ноћ“,...); Антисемитска пропаганда (индоктринација од најранијих стадија школовања, сликовнице за дјецу са антисемитским садржајима, пјесме, филмови, плакати,...); Концепт „коначног рјешења јеврејског питања“; Холокауст и „обични Нијемци“ током нацистичке владавине и након Другог свјетског рата. Концентрациони логори, Холокауст изван Њемачке; Антисемитизам, Холокауст и јеврејски национални идентитет; Одговорност, кривица и казна за Холокауст; Однос њемачких историчара и филозофа према Холокаусту; „Голдхаген дебата“; Historikerstreit; Концепт порицања Холокауста у историјском и савременом контексту; Узроци, „озакоњивање“, начини провођења и посљедице осталих геноцида у 20. вијеку (нпр. однос Турских власти према Јерменима и Асирцима; систематско уништавање популације током Првог свјетског рата; савремени однос Турске и међународне заједнице према питању геноцида над Јерменима; јерменска дијаспора, геноцид и идентитет; однос савремене њемачке политике и јавности према геноциду над Хереро и Нама народима; перцепција Рома и геноцид нацистичке Њемачке над ромском популацијом...). Међународни судови и суђења за злочине геноцида.				
Методе наставе и савладавања градива:				
Предавања; power point презентације; панел дискусије; семинарски радови; анализа филмских и документарних материјала; рад са историјским изворима; анализирање извора и литературе различите провенијенције.				

Литература:
Martin Gilbert, The Routledge Atlas of the Holocaust, Routledge, London 2002; L. D. Mos, <i>Istorija rasizma u Evropi</i>, Beograd 2005; Todor Kuljić, <i>Fašizam. Sociološko-istorijska studija</i>, Beograd 1988; Walter Laquer (ed.), The Holocaust Encyclopedia, Yale University Press 2001; Saul Friedländer, Nazi Germany and the Jews: The Years of Persecution, 1933–1939, New York: HarperCollins, 1997; Saul Friedländer, The Years of Extermination: Nazi Germany and the Jews, 1939–1945, HarperCollins, 2007; Saul Friedländer, Some aspects of the historical significance of the Holocaust, Jerusalem: Institute of Contemporary Jewry, Hebrew University of Jerusalem, 1977; Samuel Totten, Paul Robert Bartrop, Dictionary of Genocide, Volume 1-2, Greenwood Press, 2008; Hannah Arendt, Eichmann u Jeruzalemu - Izvještaj o banalnosti zla, Jesenski-Turk 2020; Андреј Митровић, <i>Време нетрпеливих. Политичка историја великих држава Европе 1919-1939</i>, Београд 1974 (друго издање: Подгорица 1999); A. A. Kallis, Nazi Propaganda and the Second World War, London 2005; David Welch, The Third Reich, Politics and Propaganda, London-New York 2002; A New Illustrated History of the Nazis, David & Charles Book 2005; Adam Jones, Genocide: A Comprehensive Introduction 3rd Edition, Routledge 2016; Akçam, Taner, The Young Turks' Crime against Humanity: The Armenian Genocide and Ethnic Cleansing in the Ottoman Empire, Princeton University 2012; Akçam, Taner, Killing Orders: Talat Pasha's Telegrams and the Armenian Genocide, Palgrave Macmillan 2018; Donald Bloxham, The Great Game of Genocide: Imperialism, Nationalism, and the Destruction of the Ottoman Armenians, Oxford University Press 2005; Herbert Heuss, Frank Sparing, Karola Fings, et al., eds., The Gypsies during the Second World War. Vol. 1 From "Race Science" to the Camps. Gypsy Research Centre and University of Hertfordshire Press 1997. Lee Ann Fujii, Killing Neighbors: Webs of Violence in Rwanda, Cornell University Press 2011; Michael Barnett, Eyewitness to a Genocide: The United Nations and Rwanda, Cornell University Press 2002; Omar Shahabudin McDoom, The Path to Genocide in Rwanda: Security, Opportunity, and Authority in an Ethnocratic State, Cambridge University Press 2020.
Облици провјере знања и оцјењивања:
Предиспитне обавезе: 30
Завршни испит: 70
Укупно бодова: 100
Посебна назнака за предмет: Нема посебне назнаке
Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Славојка Бештић-Бронза

 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ	 УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ПАЛЕ
---	--

ИСТОРИЈА РАТОВА, РАТНИХ ЗЛОЧИНА И ГЕНОЦИДА У 20. ВИЈЕКУ

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ		
Филозофски факултет		Филозофски факултет Пале		
Трећи циклус студија				
Студијски програм:	Историја ратова, ратних злочина и геноцида у 20. вијеку			
Назив предмета:	Савремени међународни односи			
	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	ECTS
	Изборни	3	3	5
Наставници:	Доц. др Жељко Будимир			
Условљеност другим предметима:				
Нема условљености.				
Циљеви изучавања предмета:				
Докторанди треба да стекну виши ниво разумијевања процеса у међународним односима и да буду оспособљени за анализу структуре, процеса и законитости у међународним односима, како би били оспособљени за самостални научноистраживачки рад из историје ратова, ратних злочина и геноцида у 20. вијеку.				
Исходи учења (стечена знања):				
Стицање виших знања о међународним односима током 20. вијека, како би студенти били оспособљени да критички промишљају о узроцима, главним токовима и посљедицама свјетских и регионалних ратова, као и о утицају субјеката међународних односа у свјетским и регионалним кризама, посебно у онима током којих су почињени ратни злочини и геноцид.				
Садржај предмета:				
Историјски преглед развоја међународних односа; Методологија истраживања и анализа у међународним односима; Теоријски приступ савременим међународним односима; Субјекти и фактори савремених међународних односа; Међународни поредак и утицај глобалних односа на промјене у међународном систему; Географски, демографски, војни и еколошки чиниоци савремених међународних односа; Структура и распоред моћи у савременим међународним односима.				
Методе наставе и савладавања градива:				
Градиво ће бити савлађивано кроз предавања, консултације и индивидуални рад.				
Литература:				
- Војин Димитријевић и Радослав Стојановић, <i>Међународни односи</i>, Београд 1996; - Драган Р. Симић, <i>Поредак света</i>, Београд 1999; - Џозеф Нај, <i>Како разумети међународне сукобе</i>, Београд 2006; - Драган Р. Симић, <i>Светска политика</i>, Београд 2009; - Роберт Кејган, <i>Крај снова и повратак историје</i>, Београд 2009.				
Облици провјере знања и оцјењивања:				
Предиспитне обавезе: 0				
Завршни испит: 100 бодова				
Укупно бодова: 100 бодова				
Посебна назнака за предмет:				
/				
Име и презиме наставника који је припремио податке: Доц. др Жељко Будимир				